

Finansavdelningen
Inköpsenheten
Anna Gustafsson

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Upphandlingsärende – Ramavtal för bränd kalk

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att bemyndiga verkställande direktören att, efter genomförd upphandling, teckna ramavtal.

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Johanna Ansker
Avdelningschef
VA-avdelningen

Sammanfattning

Detta ärende avser avrop av bränd kalk till Lovö- och Norsborgs vattenverk. Bränd kalk används för att höja pH-värdet på vattnet som behövs i processen för dricksvattenberedningen. Kalken används även för att minska risker för korrosionsangrepp i ledningsnätet.

Ramavtalets maximala löptid föreslås till åtta år. SVOA har efter 18 månader rätt att säga upp ramavtalet med sex månaders uppsägningstid.

Arbete pågår med framtagande av upphandlingsunderlag. Upphandlingen är planerad att annonseras i maj 2024. Avtal beräknas kunna tecknas under november 2024 med avtalsstart 2025-01-01, vilket bedöms ge leverantören god tid till förberedelser inför avtalsstart.

Avtalets värde bedöms för respektive avtalsområde uppgå till:

- Lovö vattenverk – ca 28 mnkr
- Norsborgs vattenverk – ca 31 mnkr

ÄRENDET

Bakgrund och nuläge

Detta ärende avser ett ramavtal för avrop av bränd kalk till Lovö- och Norsborgs vattenverk. Bränd kalk används för att höja pH-värdet på vattnet som behövs i processen för dricksvattenberedningen.

SVOA har i nuläget ramavtal med Nordkalk AB avseende bränd kalk.

Nuvarande avtal löper ut 2024-12-31. Till följd av detta behöver en upphandling av ett nytt ramavtal genomföras.

Mål och syfte

Upphandlingens mål och syfte är att tillgodose SVOA:s behov av bränd kalk. Kalken används för att höja pH-värdet på vattnet som behövs i processen för dricksvattenberedningen samt för att minska risker för korrosionsangrepp i ledningsnätet. Genom att upphandla ett ramavtal tillförsäkras SVOA en kostnadseffektiv leverans av bränd kalk till fastställda priser, villkor, kvalitet och tillgänglighet.

Omfattning

Den årliga inköpsvolymen av bränd kalk uppskattas till drygt 1 100 ton för Lovö vattenverk och till drygt 1 200 ton för Norsborgs vattenverk.

Upphandlingen föreslås delas upp i två avtalsområden enligt nedan:

- Avtalsområde 1 - Lovö vattenverk
- Avtalsområde 2 - Norsborgs vattenverk

Uppdelning på två avtalsområden görs bland annat på grund av att det är olika produktkrav på kalken till respektive vattenverk.

Uppdraget avser att leverantören ska för respektive avtalsområde tillhandahålla vattenverkets behov av bränd kalk. Då kalksläckningsprocessen och kalkvattenberedningen vid vattenverket är en känslig och viktig process för dricksvattenberedningen ställer SVOA höga krav på kalkkvalitet.

Ramavtalet ska täcka SVOA:s hela behov av bränd kalk under avtalsperioden.

Avtalstid

Avtalets maximala giltighetstid föreslås vara åtta år. SVOA har efter 18 månader rätt att säga upp avtalet med sex månaders uppsägningstid.

Kravställning

I samband med upphandlingen kommer kontroll av leverantörerna göras avseende bland annat generella uteslutningsgrunder. Dessa syftar till att utesluta leverantörer som begått vissa typer av brottslighet såsom exempelvis, mutbrott, bedrägeri, penningtvätt och terroristbrott. I detta ingår även kontroll av betalning av skatt och socialavgifter samt att inte tidigare allvarliga avtalsbrott begåtts. Utöver uteslutningsgrunderna kommer även kontroll av att sanktionerna mot Ryssland upprätthålls av leverantörerna.

Krav kommer även att ställas på leverantörens ekonomiska och finansiella ställning, teknisk och yrkesmässig kapacitet samt kvalitetsarbete.

Krav kommer att ställas på produkten utifrån gällande standarder till exempel att produkten ska uppfylla krav gällande kalk för dricksvatten enligt standarden SS-EN 12518.

En Request for information (RFI) har publicerats med avsikt att samla in fakta kring leverantörer, kalkens produktion, bränningsort och brytningsort med mera.

Hållbarhet

SVOA har inom inköpsområdet tre olika hållbarhetsperspektiv som vi utgår ifrån i vårt inköpsarbete. Det är ekonomisk hållbarhet, miljömässig hållbarhet och social hållbarhet. Under strategifasen av en upphandling görs en bedömning av aktuell upphandlings påverkan på våra olika hållbarhetsperspektiv.

Ekonomiskt hållbar upphandling innebär en effektiv användning av skattemedel, sund konkurrens, samt ekonomisk tillväxt som inte sker på bekostnad av människor eller miljö. Inom området miljömässig hållbarhet utgår kraven i våra upphandlingar från Stockholms stads miljöprogram och tillhörande riktlinjer. Inom området social hållbarhet utgår kraven i våra upphandlingar från Stockholms stads program för inköp. Enligt programmet ska bolaget, där det bedöms lämpligt i förhållande till upphandlingens art och omfattning, ställa krav inom följande områden:

- Arbetsmiljö
- Särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkor
- Etisk hänsyn
- Sysselsättningsfrämjande åtgärder
- Antidiskriminering

Särskilt om arbetsrättsliga kontraktsvillkor

Enligt Stockholms stads program för inköp ska stadens leverantörer inte få konkurrensfördelar genom bristande anställningsvillkor för sina anställda. Sedan den 1 juni 2017 är det enligt lag i vissa fall obligatoriskt att använda särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkor avseende lön, semester och arbetstid. De särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkoren syftar till att motverka "social dumpning" genom att säkerställa att arbete som utförs inom ramen för offentliga kontrakt sker med skäliga anställningsvillkor.

För att göra bedömningen om krav ska ställas på arbetsrättsliga villkor utgår SVOA från Upphandlingsmyndighetens bedömning i första hand och i andra hand görs egna bedömningar enligt den modell som Upphandlingsmyndigheten rekommenderar.

Om bedömningen visar att det är behövligt med arbetsrättsliga villkor för det aktuella avtalet utgår SVOA från de villkor som finns framförhandlade mellan centrala arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer och Upphandlingsmyndigheten. Om sådana villkor inte finns framförhandlade tas villkor fram om förutsättningarna i den aktuella upphandlingen medger detta.

Om arbetet utförs i andra länder, där svensk rätt inte är tillämplig, ska de arbetsrättsliga villkoren ställas i enlighet med den internationella arbetsorganisationens (ILO) så kallade kärnkonventioner om grundläggande rättigheter i arbetslivet.

Hållbarhetskrav i aktuell upphandling

I aktuell upphandling av bränd kalk ställs krav kopplat till ekonomisk hållbarhet inom följande områden:

- Antikorruption

Inom området miljömässig hållbarhet ställs bland annat krav inom följande områden:

- Fordonskrav
- Drivmedelskrav
- Systematiskt miljöarbete
- Kemikaliekrav

Inom området social hållbarhet ställs krav inom områdena:

- Arbetsmiljö
- Arbetsrättsliga villkor (ILO:s kärnkonventioner)
- Etisk hänsyn

Tidsplan

Arbete pågår med framtagande av upphandlingsunderlag. Avtal beräknas kunna tecknas i november 2024 med avtalsstart 2025-01-01, vilket bedöms ge leverantören god tid till förberedelser inför avtalsstart.

Ekonomi

Avtalets värde bedöms för respektive avtalsområde uppgå till:

- Lovö vattenverk – ca 28 mnkr
- Norsborgs vattenverk – ca 31 mnkr

Risker

Vid överprövning finns risk för en försenad avtalsteckning och kommande ramavtalsstart. För att minimera risken för överprövningar sker en dialog med marknaden.

Det finns en risk att få anbud kommer in, då det finns få leverantörer både på den nationella och internationella marknaden som levererar kalk. För att minimera risken har marknadsundersökningar genomförts, dels har en dialog skett med leverantörer på den svenska marknaden, dels har en större RFI genomförts med potentiella leverantörer på den europeiska marknaden. På så sätt har inte bara viktiga fakta samlats in för upphandlingen, utan SVOA har även varit synlig på marknaden.

Viss risk för kapacitetsbrist finns under avtalstiden. Detta på grund av få leverantörer på marknaden, och att dessa leverantörer har flera stora ramavtal. Nuvarande avtal med leverantören för Lovö vattenverk fick avbrytas då deras levererade kalk inte uppfyllde produktkraven. För att minimera risken har en inledande avtalsperiod om 2 år föreslagits. Ytterligare sanktioner ses över, om avtalet inte kan utföras enligt överenskomna villkor. En uppdelning av avtalsområden föreslås, med möjlighet att teckna avtal med en leverantör för respektive vattenverk.

Uppföljning

För att säkerställa god avtalsefterlevnad krävs kontinuerlig uppföljning av ingångna avtal.

Under avtalstiden sker löpande uppföljning av bland annat ekonomi, leverans och kvalitet. Regelbundna kontroller genomförs även av kreditvärdighet samt att leverantören betalar skatter och sociala avgifter.

SVOA har därutöver en modell för fördjupade uppföljning av avtal som bygger på att avtalet först klassificeras av inköpsenheten utifrån parametrarna betydelse, värde, risk samt komplexitet. Därefter görs en hållbarhetstagging med en färgkod baserat på hur stor inverkan avtalet har på SVOA:s hållbarhetsmål. Hållbarhetsenheten gör en bedömning av avtalets påverkan utifrån ett ekonomisk-, socialt- och miljömässigt hållbarhetsperspektiv. Resultatet av klassificeringen och hållbarhetstaggingen styr hur det enskilda avtalet som ett minimum följs upp.

Klassificeringen görs utifrån följande indelning:

- A. **Standardavtal** - standardiserade varor/tjänster/entreprenader till ett lägre värde där det finns många leverantörer och därmed hög konkurrens.
- B. **Hävstångsavtal** - standardiserade varor/tjänster/entreprenader till ett högre värde där det finns många leverantörer och därmed hög konkurrens.
- C. **Flaskhalsavtal** - svårtillverkade/specialvaror/-tjänster, med osäkra leveranser, till ett lägre värde där det finns en eller få leverantörer och därmed låg konkurrens.
- D. **Verksamhetskritiskt avtal** - svårtillverkade/specialvaror/-tjänster, med osäkra leveranser, till ett högre värde där det finns en eller få leverantörer och därmed låg konkurrens.

Hållbarhetstagging görs utifrån följande indelning:

- **Grön** – låg påverkan utifrån hållbarhetsaspekter
- **Gul** - medelstor påverkan utifrån hållbarhetsaspekter
- **Röd** - särskilt viktiga utifrån hållbarhetsaspekter

Avtalet för bränd kalk till verksamheter inom SVOA har klassificerats som ett flaskhalsavtal, med röd hållbarhetstagging. Avtalet följs utifrån detta och utöver den löpande uppföljningen upp minst en gång per år under avtalsperioden av inköpsenheten tillsammans med hållbarhetsenheten och verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet är berett av inköpsenheten i nära samarbete med VA-avdelningen.

SLUT